

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

SRP

СРПСКИ ЈЕЗИК

ШКОЛСКИ ЕСЕЈ

SRP IK-1 D-S036

SRP.36.SR.R.K1.16

30570

12

Празна страница

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не окрећите страницу и не пишите школски есеј док то не одобри дежурни наставник.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кеси.

Испит траје **150** минута.

У овом делу испита напишите школски есеј следећи приложена упутства и смернице.

Школски есеј треба имати од **300** до **400** речи.

Можете писати по листу за концепт, али се његов садржај неће бодовати.

Школски есеј обавезно напишите на листу за уредно писање.

Користите искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Пишите читко. Школски есеј бодоваће се с нула (0) бодова ако је писан нечитко или великим штампаним словима. Ако погрешите приликом писања, погрешке ставите у заграде, прецртајте их и означите скраћеним потписом. **Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.**

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 16 страница, од тога 4 празне.

Српски језик

Школски есеј

Пажљиво прочитајте наведени текст и смернице за писање школског есеја. Свој школски есеј обликујте као заокружену целину с **уводом, разрадом и закључком**. Пазите да Ваш школски есеј буде **правописно и граматички тачан**. У свој школски есеј треба да уврстите све смернице. Редослед понуђених смерница не обавезује Вас у обликовању школског есеја.

КОРЕНИ

(одломак из романа)

Ђорђе јекну. Отац му се свети... Отац се слади мојом несрећом, шапуће у мокру даску стола.

И рекао је отац: „Сто манастира и цркава да подигнем биће мало богу да заблагодарим на синовима што ће да наследе моје име... На мојим наследницима што ми усрећише старост.“

Пребијено псето скичало је у оцаку.

„Памтим све. Никад ме ниси узео у крило... Никад се ниси поиграо са мном. Ни пожелео срећан пут.“

„Што ти то говориш?“

„Гонио си ме да радим више но слуге. И Тола Дачић лепшу је младост имао од мене. Ни по оделу се нисам разликовао од слугу. Деди Луки лакше је било. Живео сам као воденичарево псето. Главу и срце си ми згњечио Вукашином.“

„Престани!“

„Све ћу да ти кажем. Памтиш ли колико си пута пред туђинима рекао да ми је нарав толико зла као да су ме Турци правили и кињио покојну матер?... Колико пута си ми ручак прекинуо: ‘Жгољавко, не мељи ваздан, овце те чекају!’... ‘Баксузу, мичи ми се с очију!’... ‘Мутавко, губи се у обор!’... Јеси ли заборавио? – Сударио се са разрогаченим Аћимовим очима. – Ја нисам заборавио. Оженио си ме, а ниси ме ни питао да ли ја хоћу. Оженио си ме Симком да би ти Милунка била ближа и чешћа. Себе си женио, а матер је још била жива... – Радио сам више од сваког мученика на земљи. Моју муку трошио си на Вукашина и политику. Трпео сам и ћутао. А ти си галамио по зборовима и читао новине... Има право Вукашин. Лепо ти је твој школовани син рекао шта је твоја странка и твоја политика. Хајдучија, галама, подваљивање глупим сељацима. Јесте.“

„Умукни!“

„Сви сте ви лопови и зверке.“

Није подизао глас.

„А ти си најгори међу њима. Јесте. Кад би паметан човек и поштен отац због странке и политике онако поступио са сином? Кажи! Срамота те је. Ти ниси никакав отац.“

Ликовао је над пленом под шапама, тако малим, јадним, копрцавим пленом.

„Ја?“

„Ти што једино на свету волиш себе. Једино себе волиш. А синове волиш као што се воле брзи коњи... кад су најбржи у селу. Волиш их само ако ти други завиде на њима. Ако ти цела Србија завиди на њима. Са Вукашином си се посвађао само зато што си се

Српски језик

Школски есеј

уплашио да не изгубиш на изборима. Ако добијеш, знам те добро, заборавићеш ти на бадње вече и његову женидбу. Јесте.“

Плен под коленима и шакама, мек и млак, малаксао и постиђен.

„А да ти не причам све оно остало што људи не знају о теби“, додао је.

„Зар ја морам на твојим рукама да умрем? Да знаш и ти и Вукашин да ћу да поживим толико колико ми треба цело имање да потрошим. Моје имање, а не твоје! Оно што је остало од неспавања Луке Дошљака.“

[...]

„Закон постоји, суд постоји, он ће нас разрачунати.“

„И суд, и закон, и правда, све сам то ја!“

„А шта ћеш да радиш, ако је лепа Вукашинова фрајла? Чујем да се распитујеш!“

Тада је Аћим устао и без речи изишао из кујне.

[...]

Истераће Симку. Зар је то нека жена кад ноћас може да спава? Тако је. Нероткиња нема душу. Баш је брига што ће њему, ноћас, сва крв истећи у мучењу, несаници. Шта се то кога тиче. Ожениће се девојком. Нећу. Оженићу се поштеном удовицом која је рађала децу. Мушку децу. Црква га неће венчати. И не мора. Главно је да су деца његова. Имање ће на њих пренети. Аћим неће дуго живети. Аћим... Моја су деца. Свеједно му је која их је жена родила.

Добрица Ћосић

Српски језик

Школски есеј

Смернице за писање

1. Одредите значај и место Добрице Ћосића у контексту историје српске књижевности и наведите његова најзначајнија дела.
2. Одредите тему, време и место радње романа „Корени“.
3. Анализирајте два лика из романа и њихове међусобне односе.
4. Прикажите приповедни поступак у роману и његове функције.
5. Образложите своје тврдње и поткрепите их одговарајућим цитатима.

SRP IK-1 D-S036

00

Лист за уредно писање

Лист за уредно писање

03

Лист за уредно писање

Лист за уредно писање

03

Лист за уредно писање

Лист за уредно писање

03

Лист за уредно писање

Лист за уредно писање

03

Лист за уредно писање

Лист за уредно писање

03

Лист за уредно писање

Лист за уредно писање

03

Лист за уредно писање

Лист за уредно писање

03

Празна страница

Празна страница

Празна страница

